

Datum : 09-02-2020
Kenmerk : 20200003
Aan : het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft : Ongevraagd Advies Uitvoeringsprogramma 2020 Vindbaarheid en beschikbaarheid van de jeugdhulp

Geacht college,

Op 9 januari 2020 ontving de Adviesraad Sociaal Domein het "Uitvoeringsprogramma 2020 Vindbaarheid en beschikbaarheid van de jeugdhulp" ter kennisname. Wij begrijpen dat het uitvoeringsprogramma reeds is vastgesteld.

Hoewel wij veelvuldig overleg hebben gehad met de betrokken ambtenaren en reeds meerdere adviezen hebben gegeven die de inhoud van het uitvoeringsprogramma raken, hebben wij toch gemeend alsnog een ongevraagd advies te moeten opstellen, aangezien we een aantal cruciale aandachtspunten niet zien terugkomen.

De signalen die de adviesraad ontvangt vanuit de burger en vanuit het veld zitten vooral op het niveau van de uitvoering. De gemeente zit op het niveau van beleid. Daar waar de adviesraad vraagt om concrete acties en keuzes, lijkt de gemeente van mening te zijn daar niet over te gaan. Dat zou op het niveau van de uitvoerende organisaties liggen, maar de gemeente blijft als delegerende partij verantwoordelijk.

Toch voelen wij het als onze plicht om juist vanuit de signalen van burger en vanuit het veld te reageren op dit uitvoeringsprogramma.

Algemene punten

Wij zijn positief over de opzet van dit programma: Doel (2022) - Resultaat - Activiteiten / Acties. Deze opzet maakt dat na een jaar concreet te 'toetsen' is of beoogde doelstellingen wel of niet zijn bereikt. En dat alles meestal op 1 A4. Tegelijkertijd zien we dat de geformuleerde acties qua uitvoering meestal niet bij de Gemeente liggen, maar in opdracht bij andere instellingen. Wie is dan uiteindelijk verantwoordelijk? Wanneer is dan het beoogde doel bereikt en op welke wijze wordt dat 'gemeten'?

Tevens zien we dat de acties weinig concreet zijn, terwijl op de meeste onderwerpen concrete adviezen zijn gegeven door de Rekenkamercommissie in haar onderzoek van vindbaarheid en beschikbaarheid en ook in eerdere adviezen van de ASD. Dat maakt dat dit uitvoeringsprogramma in haar acties een erg magere indruk maakt.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert;

Vertrek vanuit wat allemaal al bekend is en wat aan concrete acties reeds is aanbevolen. Vraag niet naar de bekende weg maar ga zo snel mogelijk over tot concrete uitvoering.

Wat tevens blijft opvallen is dat geen inhoudelijke keuzes worden gemaakt voor specifieke doelgroepen en problematieken. Daarmee houden we wachtlijsten en beperkte beschikbaarheid in stand en daardoor blijven de kinderen die hulp het meest nodig hebben het meest verstoken van hulp.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert;

Kies voor de meest kwetsbare kinderen. (zie onze eerdere adviezen daarover)

uitvoeringsprogramma

Vindbaarheid

Wij zijn positief over de keuze om het alleen nog te hebben over het Centrum Jeugd en Gezin (CJG).

Er wordt gesproken over "aanwezigheid op vindplaatsen" als mogelijkheid. Tevens wordt gesteld dat de toegang duidelijk zichtbaar moet zijn voor (semi-)professionals. Het verbaast ons dat slechts gesproken wordt over een plan van aanpak met een ontwikkeltijd van maar liefst 1 jaar, op te stellen door Ons Welzijn. Immers dit thema is niet nieuw.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert;

- Vaste aansluit-medewerkers binnen scholen, kinderopvang en overige vindplaatsen
- Ga uit van vindplaats is werkplaats, tenzij..
- Loketten (buiten het gemeentehuis en ook in de kernen) waar de burger laagdrempelig informatie en hulp kan krijgen
- Maak gebruik van alle concrete verbeteringsuggesties die hierover zijn gedaan door de rekenkamercommissie en de ASD.

Betere overgang 18-/18+

Positief is de aandacht voor deze overgangsproblematiek. Goed ook om gebruik te maken van de landelijke toolkit.

Wat ons verbaast is dat in 2020 de *eerste* stappen worden gemaakt om tot een aanpak te komen. Dit probleem is echter niet nieuw. De acties zijn vooral gericht op veel praten, overleggen, inventariseren en plannen maken.

Onze verwachting was dat in dit uitvoeringsplan concrete acties zouden worden benoemd, welke direct ten goede zouden komen en merkbaar zouden zijn voor de doelgroep..

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert;

- Neem de adviezen over van de ASD; Zie ongevraagd advies 18+ van 10 juni 2018.
- Begin niet overal de discussie opnieuw. Ga uit wat van wat al bekend is over deze problematiek.
- Start met concrete acties.

Samenwerkwijze

Positief dat extra wordt ingezet op deze werkwijze. We adviseren om ook de consultants van de gemeente hierin mee te nemen. Te vaak signaleren wij dat de valkuil om alleen vanuit regeltjes te reageren de boventoon voert. Dat leidt bij de burger tot frustraties. Er kan zoveel meer bereikt worden met empathie en vertrouwen. Mensen vragen pas om hulp, als zij alles wat binnen hun eigen vermogen ligt, al geprobeerd hebben. De burger wil zich gehoord voelen en serieus genomen worden. Zeker als het gaat om hun kind, dan is een empathische houding noodzakelijk om tot samenwerking te komen.

De vraag is of "in 4 jaar ontwikkelen en implementeren" niet teruggebracht kan worden naar 1 a 2 jaar.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert;

- Train ook de consultants van de gemeente op deze samenwerkwijze.
- Ga uit van vertrouwen in de burger en toon empathie.
- Betrek ook de vindplaatsen zoals bv onderwijs in de evaluatie van de 20 casussen.
- Betrek de ASD bij de evaluatie en verbeteracties

Inkoop en monitoring

"Doel" en "resultaat" spreken voor zich. Het zal er echter om spannen of het mogelijk is om de werkinstructies, lokale administratieve afhandeling, inrichten en zorgvuldig uitvoeren van regulier berichtenverkeer en monitoring zo in te richten, dat het niet leidt tot overbodige bureaucratie.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert;

- Richt inkoop en monitoring zo eenvoudig mogelijk in zonder overbodige bureaucratie.
- Betrek de Asd bij het implementatieplan.

Aansluiting onderwijs en kinderopvang

Bij het doel wordt gezegd dat het CJG zichtbaar is voor het onderwijs en de kinderopvang, maar wanneer vindplaats=werkplaats als streven geldt, kan er beter staan 'is zichtbaar *binnen* onderwijs en kinderopvang'.

CJG minimaal 4x per maand op Voortgezet Onderwijs (VO), minimaal 1X per maand op Primair onderwijs (PO). Waarom dit grote verschil? Preventief is juist op het PO de meeste winst te halen?

Bij acties; Goed om huidige afspraken te analyseren en van daaruit verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen.

Er zijn al vaak leertafels en themabijeenkomsten geweest van CJG en onderwijs. Betrek de leerpunten uit evaluaties daarvan bij de opzet van deze bijeenkomsten. Immers blijkbaar hebben eerdere inspanningen niet aan de verwachtingen voldaan?

V.w.b. 'toegang': er worden enkel voorzieningen vanuit VO genoemd. Wat vanuit PO? (Denk bijvoorbeeld aan de resultaten van het oza(pp)-traject, pilot op Het Bakken met de Koraal-groep)

Wat is de relatie tussen de familiecontactpersoon (fcp) en de aansluitfunctionaris van het CJG. Komt laatstgenoemde nog wel op een school waar een Fcp werkzaam is en zo ja, wat is dan de toegevoegde waarde?

Verschillende partners zijn vertegenwoordigd in de werkgroep passende opvang. Een reeds bestaande overlegtafel waar veel signalen binnenkomen voor genoemde doelgroep is de integrale vroeghulp. De wel genoemde partners maken deels ook onderdeel uit van de IVH.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert;

- Spreek van zichtbaarheid CJG *binnen* onderwijs en kinderopvang
- Let op de preventieve werking door de optimale inzet van het CJG binnen PO.
- Leg verbinding met integrale vroeghulp
- Betrek voorzieningen vanuit PO bij de doorontwikkeling toegang
- Onderzoek toegevoegde waarde van aansluitmedewerker t.o.v. de familiecontactpersoon indien daar sprake van is.

Tot slot

Tot zover onze "ongevraagde" adviezen.

Wat ons betreft is de rode draad ; "Er zou wat meer vaart in mogen!" Er is immers al veel besproken en bekend. Verval niet in herhalingen, maar zet krachtig door.

Er valt nog veel werk te doen. Wederom wordt veel gevraagd van de uitvoerende medewerkers. Een werkelijke ommekeer komt alleen maar tot stand door goede ondersteuning en leiderschap. Hopelijk is daar voldoende aandacht voor. Immers we moeten zuinig zijn op onze kinderen en hulpverleners.

De Adviesraad Sociaal Domein ziet uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Jaap Kool, voorzitter
Adviesraad Sociaal Domein

Ellen Roskes, voorzitter kenniskring
jeugd ASD